

Հարցարան 9

1. Լուսթյուն կա **Կաքավաբեր...ի** ավերակներում: Միայն ձորի մեջ աղմկում է Բասուտա գետը, քերում է ափերը և **հ...կում** հունի կապույտ **որ...աքարը**: Իր նեղ հունի մեջ գալարվում է Բասուտա գետը, ասես կրա սպիտակ **փ...փու...ի** տակ ոռնում են հազար **գամփ...ներ** և **կ...ծում** քարե **շ...թաները**:

2. Պարիսպների **գլխին** բույն են դրել ցիճը և անգղը: Հենց որ բերդի պարիսպների տակ **նտնաձայն** է լսվում, նրանք **կոնչյունով** աղմկում են, թռչում են բներից և ահարկու պտույտներ անում բերդի կատարին: Ապա բարձրանում է քարե արծիվը, կտուցը՝ կեռ **թուր**, մագիլները՝ սրածայր նիզակներ, փետուրները՝ պողպատե գրահ:

3. Կաքավաբերդի բարձունքի միակ ծաղիկը ալպիական մանուշակն է, ցողունը՝ կաքավի ոտքի պես կարմիր, ծաղիկը՝ ծիրանի գույն: Քարի մոտ է բուսում ալպիական մանուշակը, պարիսպների տակ: **Արևից քարերը տաքանում են և երբ ամաերը ծածկում են քար ու պարիսպ մանուշակը թեքվում է գլուխը հենում քարին**: Ծաղկափոշու մեջ թաթախված բզեզին մանուշակը ծոճք է թվում, աշխարհը՝ ծիրանագույն բուրաստան:

4. Ներքը՝ ձորում, Բասուտա գետի մյուս ափին, քարաժայռերի վրա **թառել են** մի քանի տներ: Առավոտյան ծուխ **է ելնում** երդիկներից, ծուխը ձգվում է կապույտ երիզի նման և **հալվում** ամպերի մեջ: Շոգ կեսօրին գյուղում **կանչում է** աբլորը, աբլորի կանչի հետ պառավ մի շինական **հորանցում է** տան ստվերում, ձեռնափայտով ավազի վրա նշաններ **գծում**, նշանների հետ **փորփրում** գլխով անցածը:

5. Ե՛վ գյուղում, ն՛ բերդի գլխին ժամանակը սահում է դանդաղ, տարիները լույն ծառի միանման տերևներն են:

Ա. Բակունց, «Ալպիական մանուշակ»

Ամբողջ տեքստին վերաբերող առաջադրանքներ

1. Այս տեքստն ինչպիսին է.

- նկարագրական
- դատողական

2. Բնագրում գործածված ո յ յ առի բացատրությունն է սխալ:

- երդիկ** - բացվածք տան կտուրի մեջ, որ ծառայում է իբրև լուսամուտ և օդանցք
- ործաքար** - շատ կարծր քար
- ալպիական** - բարձրլեռնային
- ցին** - շուշանազգիների ընտանիքին պատկանող բույս

3. Տեքստի բոլոր նախադասություններն ըստ հաղորդակցման նպատակի ինչպիսին են:

4. Նկարագրիր բնության մի տեսարան:

Առաջին պարբերությանը վերաբերող առաջադրանքներ

1) Լռություն կա **Կաքավաբեր...ի** ավերակներում: 2) Միայն ծորի մեջ աղմկում է Բասուտա գետը, քերում է ափերը և **հ...կում** հունի կապույտ **որ...աքարը**: 3) Իր նեղ հունի մեջ գալարվում է Բասուտա գետը, ասես նրա սպիտակ **փ...փու...ի** տակ ոռնում են հազար **գամփ...ներ** և **կ...ծում քարե շ...թաները**:

5. Լրացրո՛ւ պարբերության կապույտ գրված բառերի բաց թողնված տառերը:

6. Ո՞ր բառի վանկերի քանակն է սխալ գրված:

լռություն - 3

գալարվել - 3

աղմկել - 2

միայն - 2

7. Կարո՞ղ ենք ասել, որ **ասես** և **կարծես** բառերը հոմանիշներ են:

այո

ոչ

8. Գրի՛ր աղմկել բայի հակահիշը:

.....

9. Տեքստից ընտրի՛ր և համապատասխան տեղում գրի՛ր անհրաժեշտ 1-ական բառ:

պարզ բառ.....

վերջածանցավոր բառ.....

հոդակապավոր բարդ բառ.....

անհոդակապ բարդ բառ.....

10. Հազար բառը բնագրում ո՞ր նշանակությամբ է գործածվել:

թվականի՝ «տասն անգամ հարյուր»

ածականի՝ «շատ մեծ քանակությամբ»

11. Ո՞ր հոլովման է պատկանում **լուսթյուն** գոյականը:

ա ներքին

ան արտաքին

12. Ձևաբանական ո՞ր վերլուծությունն է սխալ:

Իր-ը անձնական դերանուն է, սեռական հոլով:

Մեջ և **տակ** բառերը կապեր են:

Եվ-ը ստորադասական շաղկապ է:

Միայն-ը սահմանափակման վերաբերական է:

13. Ո՞րն է ծիջտ:

բոլոր ստորոգյալները սահմանական եղանակի ներկա ժամանակով են դրված:

բոլոր ստորոգյալները սահմանական եղանակի անցյալ ժամանակով են դրված:

բոլոր ստորոգյալները սահմանական եղանակի ներկա ժամանակով են դրված, բացի մեկից:

յոթ ստորոգյալներից հինգը ներկա ժամանակով են դրված, մեկը՝ անցյալ ժամանակով, մեկը՝ ապառնի:

14. Կազմությամբ ինչպիսին է երկրորդ նախադասությունը:

.....

15. Երկրորդ նախադասության բաղադրիչ նախադասություններն ինչպե՞ս են կապակցվել:

ա) բ)

16. Հատվածից ընտրիր և 1-ական օրինակ գրիր համապատասխան տեղում:

ա) հատկացուցիչ

բ) որոշիչ

գ) ուղիղ խնդիր

դ) տեղի պարագա

Երկրորդ պարբերությանը վերաբերող առաջադրանքներ

1) Պարիսպների **գլխին** բույն են դրել ցինը և անգղը: 2) Հենց որ բերդի պարիսպների տակ **ոտնաձայն** է լսվում, նրանք **կռնչյունով** աղմկում են, թռչում են բներից և ահարկու պտույտներ անում բերդի կատարին: 3) Ապա բարձրանում է քարե արժիվը, կտուցը՝ կեռ **թուր**, մագիլները՝ սրածայր նիզակներ, փետուրները՝ պողպատե զրահ:

17. Ո՞ր բառում գաղտնավանկ չկա:

- կռնչյուն բարձրանալ սրածայր զրահ

18. Պարբերությունից դո՛ւրս գրիր՝

ա) **ահավոր** բառի հոմանիշը

բ) **ձիրան, ձանկ** բառերի հոմանիշը

19. Դեմ դիմաց գրիր պարբերության մեջ գործածված հոմանիշ բառերը:

.....

20. Դո՛ւրս գրիր նույն վերջածանցն ունեցող երկու բառերը:

.....

21. Բառակազմական ո՞ր վերլուծությունն է սխալ:

- բերդ** – պարզ բառ
 կռնչյուն – ածանցավոր բառ
 նիզակ – ածանցավոր բառ
 սրածայր – բարդ բառ, հոդակապավոր

22. Կազմիր կապույտ գրված գոյականների հոգևակիի ձևերը:

ա)

բ)

գ)

դ)

23. Թոչել բայի խոնարհված ձևերից ո՞րն է սխալ:

թռա

թոչել է

թռչում ենք

պիտի թռչենք

24. Գրիր բույն են դրել բայի անորոշ դերբայը:

.....

25. Դո՛ւրս գրիր պարբերության մեջ հանդիպող տեղի պարագաները:

ա)

բ)

գ)

դ)

26. Երրորդ նախադասության մեջ երեք բուժ է դրվել, որովհետև՝

տրոհվող հատկացուցիչներ են

հետադաս ծավալուն որոշիչներ են

բաղադրյալ ստորոգյալների բայական բաղադրիչները գեղջվել են

բուն բացահայտիչներ են

27. Հենց որ բերդի պարիսպների տակ ոտնաձայն է լսվում երկրորդական նախադասությունն ֆնչ պաշտոն ունի:

.....

28. Փոխիր երկրորդական նախադասության շարադասությունը՝ այն դարձնելով հետադաս:

.....

.....

.....

.....

Երրորդ պարբերությանը վերաբերող առաջադրանքներ

Կաքավաբերդի բարձունքի միակ ծաղիկը ալպիական մանուշակն է, ցողունը՝ կաքավի ոտքի պես կարմիր, ծաղիկը՝ ծիրանի գույն: Քարի մոտ է բուսնում ալպիական մանուշակը, պարիսպների տակ: Արևից քարերը տաքանում են և երբ ամպերը ծածկում են քար ու պարիսպ մանուշակը թեքվում է գլուխը հենում քարին: Ծաղկափոշու մեջ թաթախված բզեզին մանուշակը ճոճք է թվում, աշխարհը՝ ծիրանագույն բուրաստան:

29. *Լրացրո՛ւ կապույտ գրված նախադասության բաց թողնված կետադրական նշանները:*

30. *Ո՞ր բառի արտասանությունը չի համապատասխանում գրությանը:*

բարձունք

ոտք

պարիսպ

թաթախված

31. *Ո՞ր բառը հոմանիշ չէ կարմիր ածականին:*

վարդագույն

շառագույն

բորբ

բոսոր

32. *Գրի՛ր բուրաստան բառի անհնչյունափոխ արմատը:*

.....

33. *Պարբերությունից դո՛ւրս գրի՛ր բարդ բառ և բառակապակցություն, որոնք նույնանիշ են:*

.....

34. *Ծաղկափոշի բառը ո՞ր հոլովման է ենթարկվում:*

ի հոլովման

ու հոլովման

35. Գրիր թվում է բայի անորոշ դերբայը:

.....

36. Նախադասության ինչ անդամներ են:

ա) Կաքավաբերդ

բ) ամպերը

գ) ալպիական

դ) միակ

ե) ծածկում են

37. ա) Դո՛ւրս գրիր պարբերության միակ դերբայական դարձվածք:

.....

բ) Գրիր, թե նախադասության ինչ անդամի պաշտոն ունի այդ դերբայական դարձվածք:

.....

38. Քարի մոտ է բուսնում ալպիական մանուշակը, պարիսպների տակ նախադասությունը կազմությամբ ինչպիսին է:

.....

39. Ծաղկափոշու մեջ թաթախված բզեզին մանուշակը ձոճք է թվում, աշխարհը՝ ծիրանագույն բուրաստան նախադասության մեջ ինչո՞ւ է բութ դրվել:

.....

40. Ծաղկափոշու մեջ թաթախված բզեզին մանուշակը ձոճք է թվում, աշխարհը՝ ծիրանագույն բուրաստան նախադասությունը ինչպիսի՞ բարդ նախադասություն է:

.....

Չորրորդ պարբերությանը վերաբերող առաջադրանքներ

Ներքևը՝ ճորում, Բասուտա գետի մյուս ափին, քարաժայռերի վրա **թառել են** մի քանի տներ: Առավոտյան ծուխ է **ելնում** երդիկներից, ծուխը ձգվում է կապույտ երիզի նման և **հալվում** ամպերի մեջ: Շոգ կեսօրին գյուղում **կանչում է** աքլորը, աքլորի կանչի հետ պառավ մի շինական **հորանցում է** տան ստվերում, ձեռնափայտով ավազի վրա նշաններ **գծում**, նշանների հետ **փորփրում** գլխով անցածը:

41. Ո՞ր բառի արտասանությունն է համապատասխանում գրությանը:

երդիկ

ձգվել

շոգ

կեսօր

42. Կապույտ գրված բառերից որո՞նք են փոխաբերական իմաստով գործածվել:

.....

43. Ճիշտ է, որ **աքլոր** բառը նշանակում է՝

1. աքաղաղ

2. (փոխաբերաբար) կռվասեր

3. (փոխաբերաբար) գոռոզ

այո

ոչ

44. Բառակազմական ո՞ր վերլուծությունն է սխալ:

կեսօր – բարդ բառ, կցական

առավոտյան – ածանցավոր բառ

շինական – պարզ բառ

քարաժայռ – բարդ բառ, հոդակապավոր

45. Կապույտ արմատից բա՛ն կազմիր այնպես, որ ույ-ը՝

ա) հնչյունափոխվի ու-ի

բ) սղվի

46. Այս պարբերության մեջ գլխով անցնել դարձվածքը ո՞ր իմաստով է գործածվել:

- մի բանի մասին խորհել, մտածել
- որևէ բանի մասին կասկածել
- մեկի կյանքում տեղի ունենալ, պատահել (դեպք, իրադարձություն)

47. Դո՛ւրս գրիր ներգոյական հոլովի ձևերը:

ա) բ)

48. Որտեղ ձևաբանական վերլուծության սխալ կա:

- ափին – գոյական, տրական հոլով
- կեսօրին – գոյական, տրական հոլով
- տներ – գոյական, ուղղական հոլով
- նշաններ – գոյական, ուղղական հոլով

49. Պարբերությունից դո՛ւրս գրիր այն բայը, որը կազմվել է արմատի կրկնությամբ:

.....

50. Ներքևը՝ ձորում, Բասուտա գետի մյուս ափին, քարաժայռերի վրա թառել են մի քանի տներ նախադասության մեջ ինչո՞ւ է բութ դրվել:

.....

51. Պարբերության վերջին նախադասությունը բաղադրիչ քանի՞ նախադասությունից է կազմված:

.....

52. Վերջին նախադասության բաղադրիչ նախադասություններն ինչպե՞ս են կապակցվել:

.....

Հինգերորդ պարբերությանը վերաբերող առաջադրանքներ

Ե՛վ գյուղում, և՛ բերդի գլխին ժամանակը սահում է դանդաղ, տարիները նույն ծառի միանման տերևներն են:

53. **Գլուխ բառն ըստ իմաստի ինչպիսին է:**

- մենիմաստ բազմիմաստ

54. **Նախադասության ո՞ր անդամի պաշտոնն է սխալ ներկայացված:**

- բերդի գլխին** – տեղի պարագա
 դանդաղ – ձևի պարագա
 տարիները – ուղիղ խնդիր
 նույն – որոշիչ

55. **Ե՛վ..., և՛ շաղկապին հոմանիշ շաղկա՛պ գրիր:**

.....

56. **Ինչպիսի ստորոգյալներ են:**

- ա) **սահում են**
- բ) **տերևներն են**

57. **Նախադասության մեջ սահում է-ն ինչ բայով կփոխարինես, որ իմաստը չխաթարվի:**

.....

58. **Տարիները նույն ծառի միանման տերևներն են. այստեղ համեմատություն կա՞:**

- այո ոչ